

ŠKOLITELSKÝ POSUDEK na:

Kalman Horvát: *Současnost spirituální sexuality*
(*SkiDancing Tantra*)

Diplomová práce,
Katedra (sic!) etnologie FF UK.
Praha 2007, ss. 78 (Resume); chybí CD.

Diplomové dílo Kalmana Horváta, sestávající z úvodu, čtyř neoznačených kapitol (rozpadajících se na podkapitoly), závěru a bibliografie, lze rozčlenit na dvě základní části. Tou první je volný, dosti enumerativní (enumerace, rozumí se přílišná, je tak trochu autorovou neřestí) rámec, skýtající především kritické hodnocení literatury (možná až telegrafické) a poté – a to především – spirituální sexualita v tradici tantry a taoismu. Řekl jsem „poněkud svévolné“, neboť mi uniká smysl „drobných“ celků na způsob alchymie či menstruace, ba dokonce „mužský multiorgasmus“, jímž se rozumí zjevně absence toho, co kdysi Masters a Johnsonová nazvali „refrakterní fází“. Prostě, ač nikoli bez zajímavých a snad i (tu a tam) nápaditých postřehů, je naznačená první část nejednou kuriózním mixem, jenž bohužel postrádá náležitého vypracování nebo snad – výstižněji – náležitého kontextuálního forcingu. Paralely na kvantovou mechaniku, paralely na unitární teorii pole, paralely to spíše „bodové“ musí být chápány v nejlepším, nejtolerantnějším případě jako alternativy, avšak spíše bych řekl, že jde o metafory. Nechci se zde pouštět do otázek ontologických statusů soudobých objektů kvantové fyziky; postačí mi odkázat na někdejší kritický realismus známého metodologa vědy a fyzika Maria Bungeho, jehož „filosofie fyziky“ představuje jakési opatrnostní minimum. Abych však shrnul hodnotu první části: je dílem poněkud náhodným, je dílem snad až příliš pragmaticky orientovaného exotismu (ostatně je tu, celkem vzato, málo etnologie) nebo evropsky modifikovaného orientalismu (na což ostatně autor sám upozorňuje). Slovem, hodnota této části je bytostně orientující, hodnota, již (to se vztahuje k celku diplomového díla Kalmana Horváta) může snižovat množství nejrůznějších nedůsledností: pravopisných, gramatických, ba i stylistických, ač – jak se mi zdá – z valné části snadno opravitelných.

Jinak je tomu, naštěstí, v části druhé („má tantrická cesta“), části, jež celé diplomové dílo Kalmana Horváta *autentifikuje*, předkládající otázku, jež se mi zdá pádná: kde leží hranice zážitku, zkušenosti a *konfese*? Kdyby autor inspiroval jen touto jedinou otázkou, učinil by zadosť povinnosti diplomové. Zdá se mi, že jedno z možných rozlišení může tkvět ve stupni užití konvenčního konceptuálního aparátu: čím je jej méně, tím může být text konfesijnější. Oceňuji schopnost Kalmana Horváta vyjádřit vlastní subjektivitu, včetně právě odpovídajících aktuálních situací. Uvedu jeden příklad, a to ze strany 54: „Osobně jsem byl tímto cvičením naprosto unešen. Měl jsem pocit, že chápu smysl cvičení. Přemýšlel jsem a vlastně stále přemýšlím nad přínosem tohoto cvičení, a to především ve vztazích. Naprosto přesně si uvědomuji, že krásu, kterou v partnerce vidíme na začátku vztahu, přestáváme

časem vnímat. Naše smysly pod vlivem stejných impulsů otupí. Je zřejmé, že nám naše oblíbené jídlo po čase přestane chutnat, jestliže je jíme velice často. Snaha dostat se za tvar a nahlédnout hlubší esenci protějšku je pravděpodobně pro nás muže složitější než pro ženy. Jsme vizuálně orientovaní a tak jsme přitahováni krásou a tvarem“. Potud Kalman Horvát. Ostatně sofistikovanost autora dokládají i závěrečná slova diplomové práce, slova o psaní práce jako dobrodružství, slova, jež jsou zabarvena osobním náhledem a mírou pochopení.

Práci Kalmana Horváta doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. František Vrhel
Ústav etnologie FF UK

Praha, 3. 9. 2007.